

הורים יקרים,

הסיפור "התבלין החסר" הוא גרסה לילדים של אגדת חז"ל ידועה שעובדה הסופרת דבורה עומר. הקיסר אנטונינוס נהנה לטעום את טעמה המיוחד של השבת בביתו של רבי יהודה הנשיא. על אף האוכל הצונן, ארוחת השבת היתה משובחת וטעימה יותר מזו של יום חול! בעקבות הסיפור אתם וילדיכם מוזמנים לחשוב על ייחודה של השבת שלכם, ולנסות לזהות מה נותן לה את טעמה המיוחד.



מי היו רבי יהודה הנשיא ואנטונינוס?

רבי יהודה הנשיא נודע בחוכמתו, בעושרו, ובעוצמתו, והיה המנהיג הראשון מקרב החכמים לאחר חורבן בית המקדש שהתואר 'נשיא' הוצמד לשמו. הוא שימש נשיא הסנהדרין ועורך המשנה.

רבי יהודה הנשיא נולד בין השנים 135 ל-137 לספירה. במהלך כהונתו העביר את מרכז ההנהגה ואת הסנהדרין לעיר ציפורי, שם גר רוב ימיו. רבי יהודה נפטר בשיבה טובה בשנת 220 לספירה ונקבר כנראה בבית שערים.

הסיפור "התבלין החסר" הוא אחד מרבים אשר מעידים על מערכת היחסים הטובה בין רבי יהודה לדמות רומאית חשובה בשם אנטונינוס. קשה לזהות מי בדיוק היה אנטונינוס, כיוון שכל הקיסרים בימי חייו של רבי יהודה נשאו את אותו השם.

מדרש בראשית רבה יא ד:
רבינו [יהודה הנשיא] עשה סעודה לאנטונינוס בשבת.
הביא לפניו תבשילין של צונן, [תבשילים קרים שלא חוממו בשל השבת]
אכל מהם וערב לו.
עשה לו סעודה ב[יום] חול, הביא לפניו תבשילין רותחין.
אמר לו [אנטונינוס]: אותן ערבו לי יותר מאלו.
אמר לו [רבי יהודה]: תבל [=תבלין] אחד הן חסרין.
אמר לו [אנטונינוס]: וכי יש קלרין של מלך חסר כלום?! [האם יש תבלין שאינו נמצא באוצר המלך?]
אמר לו [רבי יהודה]: שבת הן חסרין, יש לך שבת!?

פעילות בחיק המשפחה

● תמונות מספרות סיפור: אפשר להתבונן יחד באיורים המלווים את הסיפור. חפשו את הסוס והעז. מה הם עושים לאורך הסיפור? הבעות הפנים שלהם רומזות על המחשבות שלהם. אילו היו החיות יכולות לדבר, מה לדעתכם הן היו חושבות על "התבלין החסר"?

● מה התבלין המיוחד שלכם? תוכלו לשוחח ביחד, מה מוסיף למשפחה שלכם טעם וריח? איך אתם מציינים את השבת, את החגים, את זמן המשפחה? אפשר להכין עם ילדיכם אלבום תמונות וציורים של "השבת שלנו", ובו תציינו את האנשים והדברים המיוחדים בשבת שלכם.

● פעם, לפני שנים רבות...: כדאי להסב את תשומת לב הילדים לצורת הלבוש ולנוף הגלילי באיורים שמלווים את הסיפור, ומאפיינים את תקופת המשנה. תוכלו להשוות בין בגדיו של רבי יהודה הנשיא לאלה של אנטונינוס הרומאי. בהשראת הסיפור אפשר להתחפש, ואם תרצו - לפרוס מפה, לערוך שולחן, ויחד להמחזיז את העלילה.

● על טעם וריח...: תוכלו להכין תערובות תבלינים לשימוש בטקס הבדלה או לבישום ארון הבגדים. תנו לילדיכם לבחור תבלינים עם ריחות שנעימים להם (למשל, מקלות קינמון או ציפורן). מכניסים את התבלינים לשקית בד קטנה, מהדקים, מקשטים ומריחים - והרי לכם שקית בשמים מעשה ידיכם.

● מי שבא ברוך הבא! האם גם אתם, כמו רבי יהודה ואנטונינוס, אוהבים לארח ולהתארח בשבת? ילדים רבים נהנים להשתתף בהכנות לקראת בואם של אורחים. הם יכולים להכין שלט "ברוכים הבאים" לכניסה, לעזור לערוך את השולחן, לסייע במטבח או לקשט את השולחן בציורים מיוחדים לכל אחד מהסועדים.

● ביקור בגליל: ידוע לנו כי רבי יהודה הנשיא התגורר בבית שערים ובציפורי שבגליל התחתון. תוכלו לחפש את בית שערים וציפורי באטלס או באינטרנט, להראות לילדים תמונות מגילויים ארכיאולוגיים מתקופת המשנה ולערוך "ביקור וירטואלי" בגנים הלאומיים במקומות אלו. אם יודמן לכם... כדאי לצאת לטיול משפחתי ולבקר בעצמכם!

Копию этих страниц на русском языке можно найти в русской части нашего сайта www.pjisrael.org.

קריאה נעימה ופעילות מהנה!

